

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O GOSPODARENJU DIVLJAČI

Gospodarenje divljom svinjom

Po drugi put je u Sloveniji održana međunarodna konferencija o upravljanju divljači. Dok je prije dvije godine tema konferencije bila gospodarenje smom, ove je godine skup bio posvećen divljoj svinji. Konferencija je održana u Velenju 17. i 18. rujna 2010. u organizaciji Instituta za ekološka i istraživanja ERICO d.o.o. te u suradnji s Veterinarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, slovenskim Zavodom za šume i Lovačkim savezom Slovenije. Cilj konferencije je bila razmjena iskustava znanstvenika i stručnjaka koji se bave istraživanjima divlje svinje te, još važnije, prijenos iskustava na strukovnu javnost koja se bavi pripremom i provođenjem planova gospodarenja divljom svinjom. Tako je na konferenciji, osim znanstvenika iz Slovenije, Hrvatske, Srbije, Portugala i Njemačke, sudjelovao i veći broj slovenskih lovaca te predstavnika tijela koji se bave gospodarenjem ovom vrstom.

Divlja svinja je posljednjih godina svojevrsna „goruća“ tema gospodarenja divljači u Europi jer je u velikom broju zemalja zabilježen rast populacije, a posljedično i sve veće štete. Učinkovito gospodarenje vrstom koja je prisutna u tako velikoj gustoći, s ciljem održavanja stabilne populacije i smanjenja ekonomskih gubitaka mo-

ra biti bazirano na najnovijim znanstvenim spoznajama. Nažalost, to u većini zemalja nije slučaj te se tradicionalne prakse ne prilagođavaju novim uvjetima. Divlja svinja je jedna od najuspješnijih sinantropnih vrsta, vrlo prilagodljiva na sve uvjete okoliša pa su promjene u kvaliteti staništa, veća dostupnost hrane i križanje s domaćim svinjama doveli do uspješnije reprodukcije, rasta brojnosti i širenja areala. U većini europskih zemalja brojnost divljih svinja izra-

znatijih primjera je problem s velikom populacijom u Berlinu.

Vrlo uspješna reprodukcija divljih svinja rezultira povećanjem zimskog brojnog stanja i do 300 %. Zabilježena je sve ranija dob prve bredosti i povećan broj legala po kрмаči (često i tri legla u dvije godine). Istraživanje koje je u Hrvatskoj vodio Nikica Šprem s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pokazalo je da je prosječan broj plodova po kрмаči 6,49 te da je, unatoč niskom

I Slovenija i Hrvatska posljednjih 5 godina bilježe višestruko povećanje odstrela divljih svinja, no unatoč tome populacija i dalje raste te uzrokuje sve veće štete i u poljoprivredi i u lovnom gospodarenju.

zito je pala krajem 19. i početkom 20. stoljeća, a iz pojedinih je područja tada čak i potpuno nestala. No, oporavak brojnosti od početka devedesetih do danas doveo je divlju svinju do položaja najbrojnije lovne vrste u mnogim područjima s čijim rastom populacije se mnogi teško nose. Tako je npr. unatoč rastu odstrela od 423 životinje u sezoni 1989./90. do 15 395 životinja 2008./09. u Portugalu, zabilježeno da se divlje svinje i dalje šire te uzrokuju sve veće štete. Prodiru čak i u urban a područja, a jedan od najpo-

udjelu domaćih svinja u genotipu divljih (najviše u središnjoj Hrvatskoj, 3,4 %) hibridizacija dovela do promjene u reproduktivnoj dinamici, broju plodova i broju aktivnih sisa. Sukladno tome, istraživanja u Njemačkoj pokazuju da je potrebno reducirati barem 75 % ljetne populacije da bi se regularala brojnost divljih svinja te da reduciranje ispod 60 % ne može zaustaviti rast populacije.

I Slovenija i Hrvatska posljednjih 5 godina bilježe višestruko povećanje odstrela divljih svinja, no unatoč tome populacija i da-

lje raste te uzrokuje sve veće štete i u poljoprivredi i u lovnom gospodarenju. U Sloveniji je od 1996. do 2009. po službenim statistikama izlučeno gotovo 79000 divljih svinja (od čega lov čini 97,8 %), no pretpostavlja se da bi zbog krivolova ta brojka mogla biti i do tri puta veća. Unatoč tome u ukupnom iznosu isplaćenih odšteta za štete koje su uzrokovale sve divlje životinje u Sloveniji, na odštete za divlje svinje otpada preko 80 %. Tako je u 2009. u Sloveniji za štetu koju su uzrokovale divlje svinje isplaćeno gotovo 350 000 eura. Zavod za šume Slovenije uzroke problema vidi u neispunjenju planiranog odstrela, osobito nedovoljnom odstrelu ženki, nepravilnom gospodarenju pojedinih lovišta koja čak i puštaju svinje iz uzgoja u slobodu te članovima zabranjuju odstrel kрмаča, pretjeranom prihranjivanju te nedovoljnoj zaštiti poljoprivrednih kultura koje se nalaze uz šumu. Tijekom okruglog stola zaključeno je da se u Hrvatskoj nedovoljno odstreluju mlade dobne kategorije, da se također previše prihranjuje, te da lovnom gospodarenju problem predstavljaju i lažne prijave šteta, tj. vlasnici zemljišta koji traže odštetu i za štete koje divlja svinja nije počinila.

*Tekst: Magda Strojčič, dr. vet. med.
Fotografija: Ivica Stanke*